

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 4P/64/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8222200914
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Slavomír Ivanecký
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2022:8222200914.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bardejov sudcom JUDr. Slavomírom Ivaneckým v právnej veci starostlivosti súdu o maloletú S. M.D. O., D.. XX.XX.XXXX, N. T. XX, XXX XX N., zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bardejov, dieťa rodičov M. U., D.. XX.XX.XXXX, H. N. T. XX, XXX XX N. a F. O., D.. XX.XX.XXXX, N. Z. XX, XXX XX N., o zverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti, takto

rozhodol:

Maloletá S. M. O., D.. XX.X.XXXX, sa najneskôr do dosiahnutia plnoletosti z v e r u j e do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti V. O., D.. XX.X.XXXX V. T. O., D.. XX.X.XXXX, obaja bytom Z. XX, N., ktorí budú vykonávať osobnú starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný rozvoj maloletej a v bežných veciach ju budú zastupovať a spravovať jej majetok namiesto rodičov.

Otec je p o v i n ý prispievať na výživu maloletej mesačnou sumou vo výške 100,- eur vždy do 15.dňa v príslušnom kalendárnom mesiaci na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bardejov.

Matka je p o v i n á prispievať na výživu maloletej mesačnou sumou vo výške 30% zo sumy životného minima na neploleté a nezaopatrované dieťa podľa osobitných predpisov vždy do 15.dňa v príslušnom kalendárnom mesiaci na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bardejov.

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

Z r u š u j e uznesenie Okresného súdu Bardejov č.k. 4P/31/2022-7 zo dňa 14.3.2022.

Týmto rozsudkom došlo k z m e n e rozsudku Okresného súdu Bardejov č.k. 4P/111/2021-18 zo dňa 28.10.2021.

o d ô v o d n e n i e :

1. Uznesením tunajšieho súdu č.k. 4P 31/2022 - 7 zo dňa 14.3.2022 bola maloletá S. M. O., D.. XX.X.XXXX dočasne zverená do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti jej starým rodičom V. O. V. T. O.. Súd zároveň ex offo začal konanie o náhradnú osobnú starostlivosť u maloletej. Matka maloletej sa v konaní nevyjadrila, otec so zverením maloletej do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti jeho rodičom súhlasil. Rovnako kolíznym opatrovníkom maloletej ÚPSVaR Bardejov, T. O. V. V. O. zhodne súhlasil s tým, aby bola maloletá zverená do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti. Súd dňa 24.5.20222 prejednal a rozhodol vec bez prítomnosti matky maloletej, ktorá svoju neúčasť na pojednávaní neospravedlnila.

2. Súd vykonal dokazovanie správou kolízneho opatrovníka, spismi OS Bardejov 4P 31/2022, 4P 111/2021, 4P 230/2019, 4P 100/2017, 1P 13/2014, výsluchom V. O. V. T. O., ostatným spisovým materiálom.

3. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bardejov šetrením pomerov zistil, že matka maloletej žila v spoločnej domácnosti so svojou matkou M. G., D.. XX.XX.XXXX, ktorej bola maloletá S. M. O. v minulosti zverená do náhradnej osobnej starostlivosti a ktorá zabezpečovala chod domácnosti. Dňa 23.02.2022 sa na oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately dostavila pani O. O.Č., ktorá je sestrou pani U. aby oznámila, že pani M. G. W. XX.XX.XXXX zomrela. Matku maloletej to zasiahlo, keďže jej bola nápomocná so starostlivosťou o maloletú S. M. O. a začala nadmieru požívať alkoholické nápoje. Maloletá matke utiekla. Matka nezabezpečovala maloletej starostlivosť hlavne čo sa týka stavovania, čistoty bielizne a oblečenia a neabsolvovala s maloletou kontrolné lekárske vyšetrenie. Matka je pod vplyvom alkoholu agresívna, skáče do blízkych a kričí. Pani O. navrhla, aby bola maloletá S. M. O. umiestnená v Centre pre deti a rodiny Svidník. Keďže matka bola denne pod vplyvom alkoholu maloletú S. zobral otec do domácnosti svojich rodičov. Otec maloletej pán F. O. nesúhlasil s tým, aby bola maloletá opäť umiestnená v centre pre deti a rodiny, keďže to v minulosti zle znášala čo sa prejavovalo seba poškodzovaním. Pohovorom s pani V. O., D.. XX.XX.XXXX bolo zistené, že je ochotná spolu so svojím manželom zabezpečovať starostlivosť maloletej S. M. O.. Na základe týchto skutočností bol dňa 10.03.2022 na Okresný súd Bardejov podaný návrh na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 367 C.m.p. Uznesením Okresného súdu Bardejov č.k. 4P/31/2022 - 7 zo dňa 14.03.2022 súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým maloletú S. M. O. dočasne zveril do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti V. O., D.. XX.XX.XXXX V. T. O., D.. XX.XX.XXXX, obaja bytom Z. XX, N., ktorí budú vykonávať osobnú starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný rozvoj maloletej a v bežných veciach ju budú zastupovať a spravovať jej majetok namiesto rodičov. Manželia O. žijú spolu so synom F. O., D.. XX.XX.XXXX a jeho dcérou S. M. O. v dvojizbovom byte, ktorý je v osobnom vlastníctve manželov O.. Byt je kompletne zrekonštruovaný. Vpravo od vchodových dverí sa vchádza do obývacej izby, ktorá je zmenšená aby vytvorili ďalšiu menšiu izbu, v ktorej spal otec maloletej. Teraz v tejto izbe spí maloletá S. M.. Obývacia izba je zariadená koženou sedacou súpravou, konferenčným stolíkom a sektorovou obývacou stenou. Na podlahe je položená plávajúca podlaha, ktorá je sčasti pokrytá kobercom. V obývacej izbe spí otec maloletej. V menšej izbe, kde spí maloletá S. M. je menšie okno, váhanda, skrinka a televízor. Vedľa je kúpeľňa s WC, kde je sprchovací kút WC, umývadlo so skrinkou a automatická práčka. Z chodby sa priamo vchádza do kuchyne, kde je nová kuchynská linka v tvare L, mikrovlnná rúra, kombinovaný sporák, stôl, tri stoličky a chladnička s mrazničkou. Z kuchyne sa vchádza do spálne, ktorá je zariadená novým nábytkom: manželskou posteľou, skriňou, komodou a ďalšou skriňou v rustikálnom štýle. Okrem toho je v spálni šijací stroj stolík, otáčacia stolička a televízor. V celom byte sú plastové okná, nové zárubne a dvere. Manželia O. sú poberateľmi starobného dôchodku. Výška dôchodku pani O. je 372,- € a pána O. 453,- €. Pani O. sa lieči so srdcom, vysokým krvným tlakom a štítnou žľazou, na ktoré berie aj lieky. Pán O. pred rokom absolvoval operáciu bedrového kĺbu. Je sledovaný urológom a cievnym lekárom. Berie lieky na liečbu prostaty. Pani O. uviedla, že dňa 08.mája boli s maloletou S. M. vonku, kde sa stretla s matkou a následne ušla. Starí rodičia spozorovali, že keď rozpráva s matkou je nervóznejšia. Starí rodičia absolvovali s maloletou kontrolné lekárske vyšetrenie na pedopsychiatrii, kde jej lekárka zmenila lieky, na ktoré maloletá nereaguje dobre. Je po nich nervóznejšia. Otec maloletej pán O. pripravuje maloletej raňajky a podáva lieky. Pani O. ju kúpe, pomáha pri obliekaní, perie a upratuje. Pán O. je živnostník, robí stavebné práce spolu s bratom Z. O.. Matka maloletej M. U., vo zvýšenej miere požíva alkoholické nápoje spolu so svojím otcom pánom U. a spolu bývajú v útulku na ulici G. S. N.. Podľa nám dostupných informácií bola pani U. hospitalizovaná na psychiatrickom oddelení nemocnice s poliklinikou v N.. Matka maloletej M. U. je poberateľkou invalidného dôchodku vo výške 148,- EUR. Maloletá S. M. je ťažko zdravotne postihnutá. Navštevuje siedmy ročník Špeciálnej školy na ulici A. A. S. N., kde navštevuje triedu pre autistické deti. Z charakteristiky žiačky vyplýva, že po smrti starej matky nastala pre maloletú S. ťažká situácia. Chýbala jej základná hygiena a starostlivosť, nebrala predpísané lieky, nakoľko jej matka M. U. bola často pod vplyvom alkoholu. Toho času sa o S. stará jej otec F. O.. S.a chodí pravidelne do školy, má desiatu, je zabezpečená hygiena. Triedna učiteľka si do školy pozvala otca maloletej a jeho matku aby prekonzultovali ďalšie podmienky vzdelávania a vzájomnej spolupráce. Pohovorom s maloletou S. M. bolo zistené, že u starých rodičov sa cíti dobre. S. pôsobila veselým dojmom.

4. Podľa § 45 Zákona o rodine č. 36/2005 Z. z., ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že

bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd. Rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stýkať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd. Vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká. Súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa. Ak je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti podľa odseku 2 druhej vety osobe, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, súd povinnému uloží povinnosť, aby výživné poukazoval tejto osobe; úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nemá v tomto prípade právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu.

5. Podľa § 46 ods. 1 Zákona o rodine Maloleté dieťa možno zveriť do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti manželom.

6. Podľa § 62 ods. 1 - ods. 5 Zákona o rodine č. 36/2005 Z. z., Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

7. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine č. 36/2005 Z. z., pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

8. Súd po vykonanom dokazovaní zveril maloletú S. M. O., D.. XX.X.XXXX do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti jej starým rodičom V. O. V. T. O., pretože rodičia maloletej sa z objektívnych dôvodov nedokážu o ňu postarať, matka zo zdravotných dôvodov a otec z pracovných dôvodov. Starí rodičia maloletej spĺňajú všetky zákonné podmienky pre zverenie maloletej, sú jej starými rodičmi, majú osobnostné predpoklady pre výchovu maloletej a sú v súčasnosti zdravotne spôsobilí sa o maloletú postarať. Je v najlepšom záujme maloletej S. M., aby sa o ňu starali jej blízke osoby, ktoré pozná, ktorým dôveruje a ktoré ju budú vychovávať pri absencii starostlivosti jej rodičov. Súd s ohľadom na majetkové a zárobkové pomery matky maloletej, ktorá je nezamestnaná a nemajetná, jej určil minimálne výživné na maloletú. Otec, ktorý je zamestnaný, bude maloletej prispievať sumou vo výške 100 Eur mesačne, obaja na účet ÚPSVaR Bardejov. Týmto rozsudkom došlo k zmene rozsudku Okresného súdu Bardejov č.k. 4P 111/2021 - 18 zo dňa 28.10.2021

9. Zároveň súd zrušil uznesenia OS Bardejov č.k. 4P 31/2022 - 7 zo dňa 14.3.2022, pretože dané rozhodnutie nemalo obmedzenú účinnosť (napr. do právoplatného skončenia tohto rozhodnutia) , ktoré tak upravuje pomery maloletej do právoplatnosti tohto rozhodnutia, keďže vedľa seba nemôžu existovať dve rovnaké súdne rozhodnutia, týkajúce sa tej istej veci, bez ohľadu nato, že jedno z nich je neodkladné opatrenie.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia. Odvolanie sa podáva na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje. Odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom súde. Odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo podané po uplynutí lehoty podľa odseku 1 preto, že odvolateľ sa spravoval nesprávnym poučením súdu o lehote na podanie odvolania. Ak rozhodnutie neobsahuje poučenie o lehote na podanie odvolania alebo ak obsahuje nesprávne poučenie o tom, že odvolanie nie je prípustné, možno podať odvolanie do troch mesiacov od doručenia rozhodnutia. Odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo podané na nepríslušnom súde preto, že odvolateľ sa spravoval nesprávnym poučením o súde príslušnom na podanie odvolania. To platí aj vtedy, ak rozhodnutie neobsahuje poučenie o súde príslušnom na podanie odvolania. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstoí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Ak podá ten, kto je na to oprávnený, včas odvolanie, nenadobúda rozhodnutie právoplatnosť, dokiaľ o odvolaní právoplatne nerozhodne odvolací súd. Dokiaľ o odvolaní nebolo rozhodnuté, možno ho vziať späť. Ak odvolateľ vzal odvolanie späť, nemôže ho podať znova. Ak odvolateľ vezme odvolanie späť, právoplatnosť napadnutého rozhodnutia nastane, ako keby k podaniu odvolania nedošlo. Lehoty, ktoré majú plynúť od právoplatnosti napadnutého rozhodnutia, plynú v takom prípade od právoplatnosti uznesenia o zastavení odvolacieho konania. Ak sa odvolanie, o ktorom nebolo rozhodnuté, vzalo späť, odvolací súd odvolacie konanie zastaví. Ak sa odvolanie vzalo späť sčasti, použijú sa ustanovenia predchádzajúcich odsekov primerane. Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. Ak odvolanie neobsahuje odvolacie dôvody alebo ak sú odvolacie dôvody nezrozumiteľné, súd vyzve odvolateľa na doplnenie odvolacích dôvodov. V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. Zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná. Odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu. Odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný. Na vady konania pred súdom prvej inštancie prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie u súdneho exekútora podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) alebo návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia u miestne príslušného súdu podľa zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimo sporový poriadok. Rozhodnutie o peňažnej povinnosti vo vzťahu k maloletému možno vykonať cestou exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov, a to exekúciou zrážkami zo mzdy a z iných príjmov, prikázaním pohľadávky, prikázaním pohľadávky z účtu v banke, prikázaním iných peňažných pohľadávok, postihnutím iných majetkových práv, exekúciou na obchodný podiel, predajom hnuiteľných vecí, predajom cenných papierov, predajom nehnuteľnosti,

predajom podniku, príkazom na zadržanie vodičského preukazu. Rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým, alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, možno vykonať cestou súdneho výkonu rozhodnutia podľa zákona č. 161/2015 Z.z. (Civilný mimo sporový poriadok), a to odňatím maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a odovzdaním tomu, komu bol podľa rozhodnutia zverený, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať.